GRUP PARLAMENTARI
BLOC per Mallorca i PSM-Verds

DEBAT SOBRE EL NOU SISTEMA DE FINANÇAMENT

28 de juliol de 2009

Gabriel Barceló i Milta.
Portaveu del grup parlamentari del BLOC per Mallorca i PSM-Verds

Sr. Antich, em permeti que comenci parlant clar, ben clar. Sr. Antich vosté i jo,... tots,... hem passat pel calçador,... en hi han fet passar per una raó molt senzilla: perquè, ara com abans, fora del sistema s'hi està pitjor. En això res ha canviat.
Les illes Balears som, amb diferència i des de fa molta estona, la comunitat autònoma que en comparació, aporta més recursos a les arques estatals, mentres que, sistemàticament som la comunitat que ha rebut manco finançament i manco inversió estatal per càpita. La magnitud d'aquestes dades suposa que hem estat aportant a l'Estat més del 14% del nostre PIB com vàrem confirmar amb la publicació de les balances fiscals l'estiu passat. Com a dada comparativa recordar que cap regió europea aporta més del 7% del seu PIB a l'Estat. A Alemanya aportar més d'un 4% es considera inconstitucional. El nostre grup feia molts anys que denunciava aquesta situació, siguin benvinguts al club tots aquells que durant anys ens titllaren d'insolidaris.
Però seguim. Aquestes dades tenen com a conseqüència que les illes Balears patim un progressiu empobriment expressat en un gran dèficit d'equipaments i serveis públics, perjudicant als ciutadans i ciutadanes de les illes Balears.
Després que l'ex-ministre d'Economia i Hisenda, sr. Solbes, reconegués el mal finançament de les illes Balears, el president del Govern, el sr. Rodríguez Zapatero va expressar en un acte electoral que amb el nou sistema de finançament es comprometia a solucionar el maltracte que havien patit les Balears.

Però, sr. President, pensam que no s'ha complit el que prometien els dirigents del seu partit.

Perquè a pesar dels compromisos del govern socialista, la proposta de nou sistema de finançament només ens deixa a la mitjana si s'interpreta i s'aplica la clàusula prevista respecte dels fons de competitivitat i suficiència d'una manera positiva per a la nostra comunitat autònoma. Una clàusula que aplicada a favor de l'Estat ens tornaria deixar fora d'aquesta mitjana. I en les relacions entre la comunitat autònoma i l'Estat no hi ha massa elements que ens facin pensar que aquestes interpretacions ens seran favorables. I en tot cas, sempre

GRUP PARLAMENTARI BLOC per Mallorca i PSM-Verds
c/Palau Reial, 8, 2n – 07001 – Palma
grupblocipsmv1@parlamentib.es / grupblocipsmv2@parlamentib.es
tel. 971 72 69 04 /971 72 88 27
fax. 971 22 88 56

estarem pendents del compliment del compromís polític de torn que ningú ens assegura.

Reconec que el punt de partida per tal de solucionar aquest greuge era complicat, perquè el govern espanyol s'havia compromès a que les comunitats autònomes que fins ara s'havien beneficiat del sistema (algunes clarament privilegiades), no hi podien perdre. Amb la qual cosa l'Estat només podia solucionar el problema afegint recursos addicionals a la bossa del finançament: ens anuncien fins gairebé 11.000 milions d'euros pel 2011. Però això fa que els doblers que hem de rebre les Balears per acostar-nos a la mitjana pugin automàticament.

(En concret amb la població de 2007 que és la que tendrà en compte inicialment el sistema, hauríem de rebre amb aquests doblers addicionals que afegirà l'Estat, uns 553 milions d'euros més per estar en la mitjana.)

I ens podríem conformar en situar-nos a la mitjana de finançament per habitant si en el total de recursos estiguessim a la mitjana, però els Pressuposts generals de l'Estat tampoc ens situen a la mitjana de despesa per càpita, perquè, malgrat la millora de l'Estatut d'Autonomia, encara estam per davall.

A hores d'ara no tenim xifres exactes, la qual cosa pensam que demostra la manca de transparència del sistema, però amb les quantitats aproximades que tenim, podem extreure ja les següents conclusions:

En primer lloc, s'ha de reconèixer, que obtindrem clarament uns recursos addicionals que seran importants per l'economia de l'administració autonòmica. No el que necessitam, no el que ens pertoca... però uns importants fons addicionals arribaran.

En aquest sentit no podem més que donar suport a l'equip negociador. Des del primer moment han tengut el nostre recolçament, en una negociació llarga i complexa que sabíem que tendria grans dificultats. Una negociació en que el punt de partida de Balears era tan negatiu, i qualsevol increment era una millora, que des del principi anàvem molt venuts. Així i tot, el Govern, crec que ha sabut presentar les xifres desfavorables de les illes Balears per aconseguir una millora necessària en el finançament. Però deixem-ho ben clar des del principi: una millora, no una solució.

I és que estam lluny d'estar davant l'acord que necessitaven les illes Balears. Des del nostre punt de vista el govern espanyol no ha tengut en compte el gran esforç que hem fet durant anys amb un sistema que ens perjudicava i ens anava buidant els recursos.

GRUP PARLAMENTARI BLOC per Mallorca i PSM-Verds
c/Palau Reial, 8, 2n – 07001 – Palma
grupblocipsmv1@parlamentib.es / grupblocipsmv2@parlamentib.es
tel. 971 72 69 04 /971 72 88 27
fax. 971 22 88 56

I l'acord actual, tot i que milloram, si ho comparam amb la millora que obtenen la resta de les comunitats autònomes, ens torna deixar en la part baixa del finançament.

I sobretot és un acord que, com he dit, no soluciona definitivament el problema. I no el soluciona, entre d'altres coses, perquè parteix del mateix punt de partida erroni de l'anterior sistema, segons el qual, en teoria, tenim un finançament adequat per a la nostra educació i la nostra sanitat. Les xifres demostren clarament que no és així, que al contrari, tenim un gran dèficit en el finançament d'aquests serveis tant bàsics com l'educació i la sanitat, que ja vàren venir mal dotats en el moment de la transferència de competències. En teoria, tenim aquests serveis públics ben coberts i per això ens sobren doblers. I el nou sistema insisteix en aquest punt erroni, agreujant la situació en el temps.

Certament s'ha de reconèixer que el nou sistema soluciona qüestions com l'actualització de la població, tant important per a les illes Balears, però repeteix alguns vicis:

La manca de transparència.- Ningú coneix les xifres exactes.

La discrecionaliat.- El Sistema és tan obert que depèn de la voluntat política del Govern Central. La prova és que ara s'han de concretar les quantitats amb Comissions bilaterals. Ningú no sap quan li toca ni quan toca als altres.

Injust.- Perquè continua amb unes grans diferències en el finançament per càpita per les mateixes competències.

Insolidari.- Perquè fa un ús pervers de la solidaritat. Aquesta hauria d'anar per altres mecanismes: Fons de Compensació Interterritorial, Fons europeus, Pressuposts de l'Estat. El resultat és que surten perjudicats els més necessitats de les Comunitats mal finançades.

Il·lògic.- Comunitats amb Renda per càpita superior a la mitjana, fins i tot amb renda familiar disponible superior a la de Balears, es mantenen en els primers llocs del finançament per càpita.

Parlem clar. Som una comunitat autònoma petita, amb poca població, amb poc pes polític: 8 diputats al Congrés, que a més històricament mai han causat cap problema a l'Estat, mai han aixecat la veu per denunciar la situació d'injustícia que patim. Per tant, els resultats d'aquesta negociació són des del nostre punt de vista producte d'aquesta situació política.

GRUP PARLAMENTARI BLOC per Mallorca i PSM-Verds
c/Palau Reial, 8, 2n – 07001 – Palma
grupblocipsmv1@parlamentib.es / grupblocipsmv2@parlamentib.es
tel. 971 72 69 04 /971 72 88 27
fax. 971 22 88 56

Pens que ens hem despertat tard: els dos grans partits mai havien fet el discurs del mal finançament fins fa relativament pocs anys, llevat d'algunes excepcions. La dinàmica encetada aquests darrers temps, ens hauria de dur en el futur a millores veritables i definitives: el dia que perdem complexes davant Madrid, el dia que els nostres diputats siguin capaços de defensar els interessos de Balears per damunt dels interessos de partit.

El Partit Popular li dirà també que aquest és un acord insuficient, però, Sr. President, aquests mateixos deien que el model imposat pel sr. Aznar -que perjudicava encara més a les Balears-, deien que era bo i defensaven que no s'havia de tocar.

I de fet ara diuen, de manera contradictòria, aquí que és insuficient i a Madrid, en canvi, que ha beneficiat a comunitats com Catalunya o Balears. I que si governen el modificaran (de fet no es preocupin, el mateix acord preveu la seva revisió el 2013, després de les pròximes eleccions generals).

Sr. President, amb la reforma del model de finançament, pensam que queden molts de temes pendents que ni tan sols s'han considerat durant la negociació: una vertadera compensació per la insularitat, la discriminació que suposa per a les Balears no contemplar el finançament de la xarxa viària i ferroviària, i sobretot el dèficit històric acumulat (que comunitats com Andalusia sí han obtingut en el passat). Les Balears, durant els 9 anys de vigència del sistema de finançament del PP han perdut anualment pel cap baix més de 200 milions d'euros anuals. Ningú parla de la compensació d'aquesta quantitat a la qual no hi podem renunciar.

Des del BLOC i PSM-Verds, atenent a la situació econòmica de la nostra comunitat que exigeix una urgent injecció de liquiditat, fent un exercici de responsabilitat de govern, no hem fet qüestió dins el pacte de govern de l'acceptació del sistema.

Això no suposa en cap cas una renúncia a seguir reivindicant una solució efectiva que elimini d'una vegada per totes els factors que possibiliten l'espoli fiscal de les Balears.

El Bloc i PSM-Verds seguirà reivindicant que es satisfaci el deute històric i que es posi en marxa el nou Règim Especial contemplat a l'Estatut d'Autonomia amb mesures efectives, econòmiques i fiscals, que palïin les mancances de fons del sistema de finançament. De fet ja hem presentat una proposició no de llei en aquest sentit.

Però la història no es pot oblidar. El PP i el PSOE en cada una de les situacions que han governat són responsables de la situació actual: les

GRUP PARLAMENTARI BLOC per Mallorca i PSM-Verds
c/Palau Reial, 8, 2n – 07001 – Palma
grupblocipsmv1@parlamentib.es / grupblocipsmv2@parlamentib.es
tel. 971 72 69 04 /971 72 88 27
fax. 971 22 88 56

reformes que introdueixen en el sistema, milloren o empitjoren la situació, però no la solucionen.

I deixem ben clar també un altre aspecte: siguin quin siguin els fons addicionals que arribin no oblidem que són pel finançament de la Comunitat Autònoma, i que Comunitat Autònoma tant ho són els Consells Insulars com el Govern de les Illes Balears. Cal un pacte institucional per un repartiment just i equitatiu de les quantitats- encara ignotes- que puguin arribar. Un pacte entre institucions i, sens dubtes també, entre les forces polítiques.

Finalment, ja per acabar, diguem les coses pel seu nom: Des del Bloc i PSM-Verds som ben conscients que amb l'actual estructura de l'Estat espanyol s'ha demostrat inviable un encaix just de les illes Balears dins l'arquitectura del finançament autonòmic. De cara al futur només el concert econòmic com el que tenen País Basc i Navarra serà una solució definitiva. Així ho defensàrem en solitari en el procés de reforma de l'Estatut i ho seguim defensant ara. Però tengui ben present, Sr. Antich, una cosa: o començam la feina i la reivindicació ara mateix, o d'aquí 5 anys tornarem estar igual, i això les Illes Balears, sens dubtes, no s'ho mereixen.

Gràcies

GRUP PARLAMENTARI BLOC per Mallorca i PSM-Verds
c/Palau Reial, 8, 2n – 07001 – Palma
grupblocipsmv1@parlamentib.es / grupblocipsmv2@parlamentib.es
tel. 971 72 69 04 /971 72 88 27
fax. 971 22 88 56